

Vzdělávací obor: **Výchova ke zdraví a bezpečí**

Očekávaný výsledek učení: **CZB-VZB-003-ZV9-011**

Chová se zodpovědně, předvídavě a bezpečně ve škole, v neznámém prostředí i v prostředí virtuální reality, při styku s neznámými osobami, zvířaty a nebezpečnými předměty.

Popis úrovně Splněno

- Posoudí a vyhodnotí místa pro trávení volného času ve svém okolí z hlediska bezpečnosti pro pohyb a pobyt lidí (hřiště, park, příroda aj.).
- Porovnává přínosy a rizika osobní a digitální komunikace jednotlivců i různých sociálních skupin s ohledem na osobní bezpečí.
- Ověřuje v modelových situacích vhodné postupy řešení rizikových situací s využitím osobní i digitální komunikace.
- Dodržuje pravidla kontaktu s lidmi s ohledem na osobní bezpečí, v případě rizika či skutečného ohrožení požádá o pomoc.

Večírek – ze školy do života

Autorky materiálu: Eva Marádová, Miroslava Kovaříková

Anotace

Ilustrace rozvíjí znalosti, dovednosti a způsoby chování žáka potřebné pro zodpovědný a bezpečný pohyb v reálném prostředí. Žáci prokazují, že dokáží identifikovat možná rizika, která mohou ohrozit jejich zdraví a bezpečí. Formou třídního projektu plánují organizaci společné třídní akce, spolupracují v dílčích týmech, spolupracují a hledají společné řešení, které bude přijatelné pro všechny. Ilustrace vytváří prostor pro diskusi o týmové spolupráci a možnostech hledání společného řešení, které bude splňovat základní podmínku pro konání akce – zajištění zdraví a bezpečí všech zúčastněných. Všichni žáci jsou zapojeni do projektu, dostávají příležitost, aby své nápady po vzájemném sdílení mohli uvážlivě přetvářet na realitu. Ověřován je jejich tvořivý přístup, organizační dovednosti i schopnost kooperace při plnění zadání. Při řešení projektu využívají digitální technologie, tvořivou práci se zdroji.

Zadání pro žáky

Úvod – Motivace/evokace

Vyučující osloví žáky úvodní otázkou:

- Jaká oslava, které jste se zúčastnili (viděli prezentovanou v médiích, slyšeli o ní vyprávět), vás zaujala?

- Z jakých důvodů probíhala? Co bylo smyslem oslavy?
- Proč se vám líbila?
- Čím byla zajímavá?
- Jak podle vás vypadá ideální oslava nebo večírek?

Hlavní část – Plánujeme třídní oslavu

Skupinová práce žáků formou třídního projektu

- Rozdělení žáků do pracovních týmů.
- Seznámení se s projektem: Připravujeme ideální rozlučkový večírek se základní školou.

1. Návrh organizačního rámce

Diskutujte v jednotlivých týmech, jak byste chtěli, aby probíhal třídní večírek, který budete pořádat u příležitosti ukončení vaší docházky na základní škole. Vyslechněte nápady jednotlivců, domluvte se v týmu a připravte scénář pro organizační zajištění večírku. Návrh za váš tým budete prezentovat na třídním kolokviu. Prezentace bude obsahovat: předběžný termín, čas a místo konání. Dále počet účastníků, návrh programu a další připomínky k organizačnímu zajištění.

Kolokvium k dohodě na scénáři třídního večírku – výběr nápadů, diskuse k programu a možnostem jeho realizace. Klíčové téma: Co bude třeba promyslet, aby byla zajištěna bezpečnost a zdraví všech účastníků? Výstupem kolokvia je dohoda na klíčových bodech a přijetí aktivního zapojení do společné práce.

Během prezentace se vyučující a spolužáci ptají na konkrétní detaily:

- *Jaký bude počet účastníků?*
- *Doba trvání?*
- *Jaký bude program?*
- *Co by se jedlo a pilo?*
- *Kde se bude konat?*
- *Proč jste si vybrali právě toto místo?*
- *Jak byste zajistili, aby se všichni cítili dobře?*
- *Co když někdo nebude chtít tancovat, hrát navrhované hry?*
- *Jak se bránit manipulaci, tlaku vrstevníků na těchto akcích?*

Po reflexi a shrnutí základních zásad bezpečného večírku následuje společná tvorba jedné třídní pozvánky.

2. Návrh pozvánky – každý tým nejprve vytvoří grafický návrh pozvánky na tuto akci (pozdávka musí obsahovat termín, čas a místo konání, informace k programu apod.). Při přípravě týmy využívají digitální technologie.

Proběhne prezentace návrhů pozvánek ve třídě, diskuse, třídění nápadů a volba finálního grafického návrhu.

Žáci si rozdělí role svého zapojení do přípravy finální pozvánky (jednotlivé týmy pracují na dílčích částech jednotné třídní pozvánky).

Otázky:

- *Které návrhy mě nejvíce zaujaly?*
- *Bylo dosaženo třídního souhlasu na návrh třídní pozvánky?*

Společná reflexe k otázkám bezpečného pohybu a pobytu v neznámém prostředí

Žáci jsou vyzváni, aby identifikovali klíčové faktory zdařilého a bezpečného průběhu večírku. Co všechno ovlivňuje, jestli bude akce skutečně povedená a bezpečná?

Zaměřují se na tři oblasti:

- místo konání (bezpečné prostředí, dostupnost, soukromí),
- účastníky (kdo přijde, jak se budou chovat),
- pravidla (co je v pořádku, a co ne, kdo má odpovědnost).

Vyučující připraví na tabuli tabulku, do níž budou žáci v průběhu diskuse zapisovat klíčové faktory.

Diskuse: Co dělá večírek skutečně zábavným – kvalitní čas s přáteli, smích, sdílené zážitky, možnost být sám sebou. Zdůrazňujeme, že nejlepší vzpomínky vznikají při aktivitách, kdy jsme plně přítomni, společné hry, rozhovory, tvoření něčeho společného, fotografování zábavných momentů.

Důležitá připomínka: Alkohol nebo jiné návykové látky tyto zážitky spíše kazí, zhoršují paměť, mění osobnost, mohou vést k nepříjemným situacím.

Příklad tabulky:

Místo konání	Účastníci	Pravidla chování
Bezpečné prostředí	Známí lidé	Vzájemný respekt
Dostupnost dopravy	Důvěryhodní organizátoři	Možnost odejít
Soukromí vs. kontrola	Velikost skupiny	Jasně hranice

Příprava programu: Shromážděte návrhy k programu večírku, zvažte, které konkrétní aktivity budou vhodné a jak se do nich budou účastníci zapojovat. Formulujte základní požadavky na průběh aktivit z hlediska zajištění bezpečí a pohody. S promyšlením, jak co nejlépe připravit program může pomoci následující tabulka:

Program	Doporučení	Pravidla
Hudební a taneční aktivity	Společně projdeme možnosti hudebního programu: vytvoření společného playlistu, kde každý přispěje svými oblíbenými písničkami, taneční soutěže (nejlepší tanečník, nejoriginálnější pohyb), hudební kvízy s písničkami z různých období.	Hlasitost hudby umožňuje běžný hovor, neobtěžuje okolí, zastoupení různých žánrů a stylů.
Společenské hry a soutěže	Kreativní soutěže, kooperativní, soutěživé aktivity.	Každý by měl mít příležitost zapojit se podle svých možností a zájmů, respektovat, pokud se někdo nějaké aktivity nechce účastnit.
Občerstvení a nápoje odpovídající zásadám správné výživy	Vhodné nápoje (ovocné šťávy, smoothie, ochucené vody, čaje), lehké občerstvení (ovoce, zelenina s dipem, domácí popcorn), sladkosti v rozumném množství.	Občerstvení (jídlo a pití) pomáhá udržet energii, zlepšuje náladu, podporuje sociální interakci při společné konzumaci.

Řešit je možné i dresscode (jak se obléknout na danou událost), případně pořizování fotodokumentace apod. Součástí projektu může být i vlastní příprava konkrétních pokrmů či nápojů (jako výsledek učení o výživě).

Reflexe

- Co nového jsme se naučili?
- Jsme spokojeni s vytvořenou společnou pozvánkou?
- Podařilo se připravit dostatečně lákavý a zajímavý program?
- Na co se nejvíc těšíme?
- Budeme se cítit na večírku bezpečně?
- Jak a kdo se bude starat, aby všechny požadavky na bezpečnost byly dodrženy?
- Co proto udělá každý z nás?

Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
KK osobnostní a sociální Vlastní wellbeing KOS-WEL-000-ZV9-001	Aktivně přispívá ke zvyšování osobního wellbeingu (osobní všestranné pohody).	<ul style="list-style-type: none"> • vytvářím prostředí, kde se žáci cítí bezpečně a jsou schopni sdílet své pocity a zkušenosti, mají na práci adekvátní čas • vytvářím situace a prostředí, ve kterých mají žáci příležitost poznávat sami sebe a rozvíjet sebeuvědomění (reflektivní aktivity, deníky, přehledy, diskuse o emocích aj.) • vytvářím situace, při nichž se žáci mohou aktivně podílet na svém vlastním učení a rozhodování • vytvářím situace pro týmovou spolupráci a diskutuji se žáky o týmové spolupráci, sdílení pozitivních zážitků a vzájemnou pomoc • nastavím jasná pravidla i v rámci digitální komunikace o výuce, úkolech, důležitých organizačních informacích, hodnocení
KK k podnikavosti a pracovní Nápady, příležitosti a výzvy KPP-NAP-000-ZV9-001	Využívá příležitosti a výzvy pro rozvoj v různých oblastech vlastního života.	<ul style="list-style-type: none"> • zapojuji žáky do participace – ve škole, v komunitě • podporuji přetváření nápadů žáků a příležitostí v realitu, • integruji do výuky například: otevřené diskuse, otevřené otázky, kreativní úkoly, projekty • využívám se žáky různé nástroje k zachycení myšlenek a nápadů, vybíráme nápady, které mají největší potenciál dosáhnout cíle, vybíráme několik nejlepších nápadů a testujeme je • vedu žáky k tomu, aby revidovali výběr nápadů podle potřeb a nových informací, které se objeví během procesu realizace

Metodický komentář pro učitele

- Aktivitu připravte jako třídní projekt, jehož příprava a realizace podporují pozitivní klima ve třídě, propojuje potřebu osobního bezpečí s celostním vnímáním zdraví (pohoda tělesná, duševní i sociální).
- Vytvořte prostředí, kde se žáci cítí bezpečně a jsou schopni sdílet své pocity a zkušenosti, mají na práci adekvátní čas.
- Stanovte kritéria formativního hodnocení pro práci ve skupinách (hodnocení učitelem, vrstevnické hodnocení). Zásadní jsou věcná správnost z hlediska zásad zdravého životního stylu, prezentační dovednosti, argumentace, spolupráce ve skupině apod.

- Vytvářejte v průběhu aktivit situace pro týmovou spolupráci a diskutujte se žáky o týmové spolupráci, sdílení pozitivních zážitků a vzájemnou pomoc.
- Podporujte přetváření nápadů žáků a příležitostí v realitu, organizace vlastního večírku je vhodnou motivací i prostředkem.
- Vlastní zdraví a bezpečnost jsou důležitější než momentální tlak skupiny.
- Dokládejte příklady, že zábava nevyžaduje návykové látky (alkohol).
- Připomeňte, že rozhodnutí učiněná v mladém věku mohou ovlivnit celý zbytek života.
- Pokud to bude možné, s připraveným projektem seznamte rodiče žáků a akci realizujte.

Popis ověřování

Pozorování a diskuse

Učitel

- pozoruje práci žáků v týmech, sleduje výměnu názorů ve skupinách při přípravě a organizaci společné akce;
- vytváří příležitosti a bezpečné prostředí pro diskusi, moderuje kolokvium, v němž žáci diskutují o své spolupráci;
- ověřuje v diskusi, jak žáci vnímají potřebu zvažovat při přípravě akce požadavek zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví;
- sleduje, jak žáci vnášejí do řešení projektu tvořivé náměty, reflektují své aktivní zapojení a vyjadřují svou osobní pohodu;
- klade otázky a sleduje, do jaké míry žáci dokáží revidovat výběr nápadů podle potřeb a nových informací, které se objeví v průběhu realizace;
- podporuje výběr nápadů, které mají největší potenciál být skutečně realizovány.

Reflexe

- *Co jsem se při řešení projektu naučil/a?*
- *Zapojil/a jsem se do aktivity v týmu?*
- *Byly přijaty a realizovány také moje náměty?*
- *Argumentoval/a jsem dostatečně ve prospěch vlastních námětů?*
- *Které nápady spolužáků se mi nejvíc líbily?*
- *Cítil/a jsem se při práci v týmu bezpečně?*
- *Bylo snadné domluvit se na společných postupech?*
- *Ztotožnil/a jsem se s připraveným projektem?*
- *Těšil/a jsem se na večírek?*
- *Splnila naše třídní akce moje očekávání?*